

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-69-08

Druk nr 581
Warszawa, 26 maja 2008 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o paszach.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

(-) Donald Tusk

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o paszach

Art. 1. W ustawie z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. Nr 144, poz. 1045) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 64 dodaje się art. 64a w brzmieniu:

„Art. 64a. Z dniem 31 grudnia 2011 r. tracą ważność zezwolenia na wprowadzanie do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej produktów GMO będących paszami genetycznie zmodyfikowanymi lub organizmami genetycznie zmodyfikowanymi przeznaczonymi do użytku paszowego, wydane na podstawie przepisów o organizmach genetycznie zmodyfikowanych.”;

2) art. 65 otrzymuje brzmienie:

„Art. 65. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 15 ust. 1 pkt 4 oraz art. 53 ust. 1 pkt 5 w zakresie dotyczącym art. 15 ust. 1 pkt 4, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2012 r.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie z dniem 12 sierpnia 2008 r.

UZASADNIENIE

Projekt ustawy o zmianie ustawy o paszach zmienia przepis art. 65 ustawy z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach (Dz. U. Nr 144, poz. 1045) w zakresie terminu wejścia w życie zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego.

Przedmiotowy projekt przesuwa do dnia 1 stycznia 2012 r. termin wejścia w życie ww. zakazu, który zgodnie z art. 65 ustawy o paszach miał wejść w życie po upływie 2 lat od dnia jej ogłoszenia, tj. od dnia 12 sierpnia 2008 r.

Przepisy wprowadzające w życie zakaz stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego (art. 15 ust. 1 pkt 4 oraz art. 65 ustawy o paszach) zostały zakwestionowane przez Komisję Europejską, która trzykrotnie skierowała do Rzeczypospolitej Polskiej pisma (dwa pisma administracyjne oraz uzasadniona opinia skierowana do Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie art. 226 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską, dotycząca uchybienia zobowiązaniom wynikającym z rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003 r. w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy (Dz. Urz. UE L 268 z 18.10.2003, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 32, str. 432), wskazujące na ich niezgodność z obowiązującym prawem wspólnotowym. Komisja Europejska każdorazowo podkreślała, że Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom wynikającym z rozporządzenia (WE) nr 1829/2003. W przypadku utrzymania dotychczasowego terminu wprowadzenia zakazu należy zakładać, że Komisja złoży przeciw Rzeczypospolitej Polskiej pozew do Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, który najprawdopodobniej wyda wyrok nakazujący jego zniesienie. Niewykonanie wyroku będzie grozić wysokimi karami pieniężnymi. Europejski Trybunał Sprawiedliwości może w tej sytuacji nałożyć na Państwo Członkowskie ryczałt i okresową karę pieniężną. Minimalny ryczałt w przypadku naszego kraju wynosi 3 610 tys. euro. Jednocześnie nakładana jest tzw. kara okresowa, która w przypadku Rzeczypospolitej Polskiej wynosi od 4,3 tys.

do 260 tys. euro za każdy dzień braku dostosowania przepisów do prawa wspólnotowego.

Rozporządzenie (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy określa zasady udzielania zezwoleń wnioskodawcom ubiegającym się o dopuszczenie do obrotu pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego. Zgodnie z przepisami tego rozporządzenia żywność i pasze genetycznie zmodyfikowane, przed wprowadzeniem do obrotu, muszą zostać poddane szczegółowej procedurze, podczas której weryfikowane jest ich bezpieczeństwo dla zdrowia ludzi, zwierząt oraz środowiska naturalnego. Genetycznie zmodyfikowane pasze mogą być wprowadzane do obrotu jedynie wtedy, gdy nie wywierają szkodliwych skutków dla zdrowia ludzi, zwierząt lub środowiska naturalnego (art. 16 ust. 1 lit. a rozporządzenia (WE) nr 1829/2003). Opinię w sprawie bezpieczeństwa produktów genetycznie zmodyfikowanych opracowuje Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności. Pasze uznane za bezpieczne uzyskują, wydawane przez Komisję Europejską, zezwolenie na wprowadzenie do obrotu (autoryzację) oraz są umieszczane we Wspólnotowym Rejestrze genetycznie zmodyfikowanej żywności i pasz, prowadzonym przez Komisję.

W Rzeczypospolitej Polskiej, podobnie jak w przypadku wielu innych krajów członkowskich Unii Europejskiej, problematyka dotycząca wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych budzi wiele kontrowersji, których odzwierciedleniem są dyskusje i polemiki społeczne, a także debaty polityczne.

Ponieważ Polska nie dysponuje wynikami badań naukowych potwierdzającymi czy też wykluczającymi szkodliwy wpływ pasz genetycznie zmodyfikowanych na zdrowie zwierząt lub ludzi i na środowisko naturalne, istnieje konieczność przeprowadzenia stosownych doświadczeń. Jednak mimo upływającego 1,5-rocznego okresu od uchwalenia ustawy o paszach badania takie nie były prowadzone. Dopiero Rada Ministrów w dniu 20 grudnia 2007 r. przyjęła uchwałę nr 306/2007 w sprawie zmiany programu wieloletniego pod nazwą „Biologiczne, środowiskowe i technologiczne uwarunkowania rozwoju produkcji

zwierzęcej”. Uchwałą wprowadzono możliwość wykonywania badań z zakresu wpływu pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego na produktywność i zdrowotność zwierząt, transfer transgenicznego kwasu deoksyrybonukleowego (DNA) w przewodzie pokarmowym oraz jego retencję w tkankach i produktach żywnościowych pochodzenia zwierzęcego. Badania powyższe będą realizowane w latach 2008-2010 przez instytuty nadzorowane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, tj.: Instytut Zootechniki – Państwowy Instytut Badawczy w Krakowie oraz Państwowy Instytut Weterynaryjny – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach.

Jednocześnie istotne jest, że wejście w życie, wprowadzonego na etapie prac parlamentarnych nad ustawą o paszach, zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego spowodowałoby bezpośrednie skutki gospodarcze dla rolnictwa.

Obecnie podstawowym źródłem białka paszowego w Rzeczypospolitej Polskiej jest śruta sojowa modyfikowana genetycznie, która pokrywa ponad 80 % zapotrzebowania na białko paszowe, a jej import w 2006 r. wyniósł 1,8 mln ton. Import tego surowca do całej Unii Europejskiej wyniósł w tym samym okresie 34 mln ton. Należy podkreślić, że zawartość białka w dawce pokarmowej ma wpływ na tempo wzrostu zwierząt, długość okresu tuczu i wydajność, co w zasadniczy sposób rzutuje na efektywność produkcji zwierzęcej i opłacalność hodowli. Zablokowanie importu soi genetycznie zmodyfikowanej stanowiłoby istotny problem, ponieważ w Rzeczypospolitej Polskiej, podobnie jak w innych krajach Unii Europejskiej, występuje poważny niedobór białka paszowego, na który nałożył się również zakaz stosowania w żywieniu zwierząt mączek pochodzenia zwierzęcego.

Rzeczpospolita Polska nie ma obecnie możliwości zastąpienia soi genetycznie zmodyfikowanej w żywieniu zwierząt, gdyż główni światowi producenci i eksporterzy soi, uprawiający ponad 80 % jej światowej produkcji, przeszli prawie całkowicie na uprawę soi genetycznie zmodyfikowanej. Zakaz stosowania mączek mięsno-kostnych w krajowym przemyśle paszowym spowodował powstanie

znaczących niedoborów białka, które musiały być zastąpione wysokobiałkowymi surowcami pochodzenia roślinnego. Zasadniczą rolę w pokryciu tych niedoborów spełniają importowane śruty roślin oleistych, w tym głównie poekstrakcyjna śruta sojowa.

W przypadku wprowadzenia z dniem 12 sierpnia 2008 r. zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego wystąpiłyby trudności z zakupem surowca wolnego od genetycznej modyfikacji w ilości pokrywającej zapotrzebowanie krajowych producentów.

Możliwości zastąpienia pasz genetycznie zmodyfikowanych krajowymi komponentami wysokobiałkowymi są ograniczone czynnikami uprawowymi i żywieniowymi. Należy stwierdzić, że nie jest możliwe całkowite zastąpienie śruty sojowej w żywieniu zwierząt innymi surowcami wysokobiałkowymi, tj. innymi roślinami strączkowymi lub śrutą rzepakową.

Aktualnie powierzchnia upraw roślin strączkowych na nasiona wynosi w Rzeczypospolitej Polskiej niewiele ponad 100 tys. ha. Zastąpienie białkiem roślin strączkowych znacznej części białka śruty sojowej genetycznie zmodyfikowanej będzie wymagać kilkukrotnego zwiększenia powierzchni upraw roślin strączkowych. W związku z tym istnieje potrzeba zwiększenia produkcji materiału siewnego roślin strączkowych, którego ilość w ostatnich latach znacznie spadła, ze względu na brak zainteresowania odbiorców i problemy związane z niepewnością plonu materiału siewnego niektórych gatunków. W Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi rozpoczęto prace nad programem poprawy jakości surowca do produkcji pasz pod kątem zwiększenia zawartości białka, które w znacznym stopniu będą mogły zastąpić stosowaną w żywieniu zwierząt śrutę sojową genetycznie zmodyfikowaną.

Hodowla roślin strączkowych będzie wspierana również przez dotacje w zakresie badań podstawowych na rzecz rolnictwa, które obejmą groch siewny, bobik, łąbin wąskolistny i łąbin żółty. Aktualnie rolnicy mają możliwość uzyskania wsparcia w formie dopłat do zakupu materiału siewnego roślin strączkowych realizowanego w ramach pomocy de minimis zgodnie z ustawą o Agencji Ryn-

ku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych. Stawka dotacji wynosi obecnie 160 zł do ha gruntów ornych obsianych elitarnym lub kwalifikowanym materiałem siewnym roślin strączkowych.

Polska Akademia Nauk – Instytut Genetyki Roślin w Poznaniu wskazuje na możliwość stopniowego i częściowego zastępowania importowanej śrutę sojowej surowcami krajowymi. Instytut wskazuje na groch, bobik, łubiny i poekstrakcyjną śrutę rzepakową jako na zastępcze, wysokobiałkowe składniki pasz. W przypadku tuczu świń istnieje możliwość zwiększenia wykorzystania w żywieniu grochu i śrutę rzepakowej, natomiast w przypadku drobiu – nasion bobiku lub łubinu.

Spośród wszystkich surowców wysokobiałkowych na największą skalę produkuje się w Polsce śrutę rzepakową. Zaletą śrutę rzepakowej jest jej niska cena, jednakże śruta ta zawiera substancje antyżywieniowe oraz znacznie mniej białka niż śruta sojowa. Innymi surowcami wysokobiałkowymi produkowanymi w naszym kraju są nasiona roślin strączkowych, przede wszystkim grochu, łubinu paszowego i bobiku. Nasiona roślin strączkowych pastewnych (głównie bobiku i grochu) zawierają również substancje antyżywieniowe, a poza tym znacznie mniej białka, np. groch zawiera przeciętnie ok. 20 %, a łubin ok. 38 % białka ogólnego, podczas gdy śruta sojowa zawiera ok. 45 % białka. Ponadto uprawiane w kraju rośliny strączkowe są deficytowe w niektóre aminokwasy i w związku z tym nie mogą stanowić pełnowartościowego zamiennika śrutę sojowej.

W 2006 r. krajowa produkcja roślin strączkowych ukształtowała się na poziomie 146 tys. ton (wg Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej), a w roku ubiegłym ok. 180 tys. ton. Obecnie polscy producenci i hodowcy nie mają realnych możliwości zastąpienia śrutę sojowej innymi substytutami pochodzenia krajowego, niemodyfikowanymi genetycznie. W związku z tym celem wprowadzonej zmiany jest przesunięcie na następne 3 lata daty wejścia w życie zakazu określonego w art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy o paszach, co daje możliwość rozwinięcia krajowej produkcji pasz wysokobiałkowych, którymi będzie można zastąpić śrutę wytworzoną z genetycznie zmodyfikowanych nasion soi.

Przewidywać można, że wprowadzenie w życie, zgodnie z obowiązującą ustawą, w roku bieżącym zakazu stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych spowoduje:

- deficyt białka paszowego w kraju,
- zakłócenie ciągłości zaopatrzenia surowcowego przemysłu paszowego i produkcji pasz przemysłowych,
- wszczęcie procesów sądowych przez importerów śruty sojowej, czego następstwem może być obciążenie budżetu państwa karami wynikającymi z faktu, że Minister Środowiska wydał w latach 2002-2003 podmiotom gospodarczym 38 zezwoleń na import produktów genetycznie zmodyfikowanych, z których 35 dotyczyło śruty sojowej; ważność tych zezwoleń wygasa w latach 2012-2013.

Istnieje więc konieczność regulacji wpływu projektowanej ustawy na stosunki powstałe pod działaniem dotychczasowych przepisów. Zgodnie ze stanowiskiem Naczelnego Sądu Administracyjnego wszelkie ograniczenia praw nabytych (zezwolenia na wprowadzanie do obrotu) muszą wynikać z przepisu prawa. W związku z powyższym, uwzględniając uwagi zgłoszone w ramach uzgodnień międzyresortowych przez Ministra Finansów i Ministra Środowiska, do projektu ustawy wprowadzono przepis, zgodnie z którym z dniem 31 grudnia 2011 r. utracą ważność zezwolenia na wprowadzanie do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej produktów GMO będących paszami genetycznie zmodyfikowanymi lub organizmami genetycznie zmodyfikowanymi przeznaczonymi do użytku paszowego, wydane przez Ministra Środowiska na 10 lat na podstawie przepisów o organizmach genetycznie zmodyfikowanych.

Biorąc pod uwagę różnice w cenach śrut modyfikowanych i niemodyfikowanych, wprowadzenie przedmiotowego zakazu spowoduje znaczny wzrost kosztów surowcowych, a co za tym idzie, kosztów wytwarzania pasz treściwych oraz ich cen rynkowych, przy założeniu, że koszty surowca stanowią około 70 % całkowitych kosztów produkcji pasz. Podwyżka o 20 % cen śruty sojowej wolnej od genetycznej modyfikacji spowoduje wzrost cen 1 tony (wg Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej):

- koncentratów białkowych dla drobiu o ok. 20 %,

- koncentratów białkowych dla świń o ok. 17 %,
- mieszanek paszowych dla drobiu o ok. 20 %,
- mieszanek paszowych dla świń o ok. 16 %,
- koncentratów białkowych dla bydła o ok. 15,2 %,
- mieszanek paszowych dla bydła o ok. 10 %.

Wzrost cen pasz może skutkować:

- spadkiem opłacalności produkcji, który w pierwszej kolejności i w największym stopniu dotknąłby dużych producentów w sektorze drobiarskim, prowadzących intensywną produkcję, opartą w całości na gotowych zakupionych paszach,
- zwiększeniem kosztów produkcji, a w rezultacie wzrostem cen produktów pochodzenia zwierzęcego (mięsa i jego przetworów, mleka i jaj),
- spadkiem konkurencyjności eksportowanych produktów pochodzenia zwierzęcego, zwłaszcza drobiarskich, tak w Unii Europejskiej, jak i na rynkach państw trzecich,
- innymi negatywnymi konsekwencjami dla krajowej produkcji zwierzęcej (np. upadłość wytwórni pasz i rzeźni, zwolnienia pracowników).

Od wprowadzenia do ustawy o paszach przedmiotowego zakazu, do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi zaczęły wpływać liczne interwencje oraz pisma od organizacji bezpośrednio związanych z krajowym przemysłem paszowym i produkcją zwierzęcą, w sprawie potrzeby nowelizacji ustawy o paszach i uchylenia pkt 4 w art. 15 ust. 1 lub odsunięcia w czasie wejścia w życie zakazu. W szczególności należy odnotować wystąpienia następujących organizacji:

- 1) Krajowa Izba Gospodarcza w Warszawie,
- 2) Rada Gospodarki Żywnościowej przy Ministrze Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
- 3) Krajowa Rada Drobiarstwa – Izba Gospodarcza w Warszawie,
- 4) Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POL SUS”,
- 5) Polski Związek Producentów Pasz w Warszawie,
- 6) Krajowa Izba Producentów Drobiu i Pasz w Poznaniu,

- 7) Izba Gospodarcza Handlowców, Przetwórców Zbóż i Producentów Pasz w Warszawie,
- 8) Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka w Warszawie,
- 9) Zrzeszenie Producentów i Hodowców Drobiu Środkowej Polski w Brzezinach.

Ponadto Zarząd Krajowej Rady Izb Rolniczych w stanowisku z dnia 5 listopada 2007 r. opowiada się za utrzymaniem dopuszczenia do stosowania w żywieniu zwierząt gospodarskich pasz zawierających produkty pochodzące z roślin genetycznie modyfikowanych.

Organizacje te, ze względu na sytuację, jaka może wystąpić na rynku po wprowadzeniu zakazu w dniu 12 sierpnia 2008 r., wnosiły o uchylenie spornego przepisu w ustawie o paszach, powołując się na interes zarówno producentów działających na rynku pasz, producentów drobiu i świń oraz krajowych konsumentów. Przesunięcie terminu wejścia w życie przedmiotowego zakazu zapobiegnie negatywnym konsekwencjom dla rolników, polskiego przemysłu, hodowców zwierząt gospodarskich oraz konsumentów i pozwoli zachować konkurencyjność polskich produktów na rynkach Unii Europejskiej i w krajach trzecich.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt ustawy został zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Stosownie do art. 7 tej ustawy nikt nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem niniejszej ustawy.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które będzie oddziaływać ustawa

Ustawa będzie oddziaływać na podmioty prowadzące działalność gospodarczą w sektorze pasz w zakresie wytwarzania, wprowadzania do obrotu oraz stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych lub organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego i zapewni możliwość dostosowania się podmiotów przy jednoczesnym przewidywanym wsparciu dla uprawy roślin wysokobiałkowych niepoddanych modyfikacjom genetycznym.

Proponowane przesunięcie terminu wejścia w życie zakazu, określonego w art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach, będzie miało korzystny wpływ na producentów drobiu i świń. Dopuszczenie do stosowania w żywieniu śruty sojowej genetycznie zmodyfikowanej, znacznie tańszej od śruty niepoddanej takiej modyfikacji, przez okres dodatkowych 3 lat, wpłynie na ujednoczenie warunków żywienia zwierząt w naszym kraju, jak i w pozostałych państwach członkowskich Unii Europejskiej.

2. Wpływ ustawy na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie ustawy nie wpłynie na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

3. Wpływ ustawy na rynek pracy

Wejście w życie ustawy nie wpłynie na rynek pracy.

4. Wpływ ustawy na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie ustawy umożliwi wytwarzanie, wprowadzanie do obrotu i stosowanie w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego do dnia 1 stycznia 2012 r. Brak jest dowodów naukowych, że pasze te mogłyby stanowić zagrożenie zdrowia ludzi i zwierząt oraz środowi-

ska. Wejście w życie zakazu określonego w art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach spowodowałoby zwiększenie cen pasz, zmniejszenie efektywności chowu drobiu i świń, a także utratę konkurencyjności produktów spożywczych pochodzenia zwierzęcego wytworzonych w Rzeczypospolitej Polskiej w stosunku do takich samych produktów wytworzonych w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej.

Przesunięcie terminu wejścia w życie zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego spowoduje, że chów drobiu i świń będzie się odbywać na dotychczasowych warunkach i zachowane zostaną zasady konkurencyjności niezależnie od państwa, w którym prowadzona jest działalność.

5. Wpływ ustawy na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny, gdyż obecnie nie ma zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego.

6. Konsultacje społeczne

Projekt ustawy został wysłany do: Prezesa Krajowej Rady Izb Rolniczych, Krajowego Związku Rolników Kółek i Organizacji Rolniczych, Sekretariatu Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, Związku Zawodowego Rolników „Ojczyzna”, Rady Gospodarki Żywnościowej, Federacji Branżowych Związków Producentów Rolnych, NSZZ RI „Solidarność”, Związku Zawodowego Rolnictwa „Samoobrona”, Związku Zawodowego Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni”, Zarządu Głównego Związku Zawodowego Pracowników Rolnictwa RP, Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych LEWIATAN, Konfederacji Pracodawców Polskich, Federacji Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych, Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, Związku Zawodowego Centrum Narodowe Młodych Rolników, Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych, Krajowej Rady Spółdzielczej, Inspekcji Weteryna-

ryjnej Głównego Inspektoratu Weterynarii, Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – PIB w Puławach, Instytutu Zootechniki – PIB w Krakowie, Instytutu Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN Jastrzębiec, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej, Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Lekarzy Weterynarii Inspekcji Weterynaryjnej, Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” Pracowników Weterynarii, Polskiego Związku Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej „POLSUS”, Polskiego Zrzeszenia Producentów Bydła Mięsnego, Polskiego Związku Owczarskiego, Polskiego Związku Hodowców Koni, Polskiego Klubu Wyścigów Konnych, Krajowej Izby Producentów Drobiu i Pasz, Polskiego Związku Zrzeszeń Hodowców i Producentów Drobiu, Krajowej Rady Drobiarstwa – Izby Gospodarczej, Izby Gospodarczej Handlowców, Przetwórców Zbóż i Producentów Pasz, „Polkarma” Polskiego Stowarzyszenia Producentów Karmy dla Zwierząt Domowych, Polskiego Związku Producentów Pasz, Koalicji „Polska wolna od GMO”, Klubu „Gaja” Stowarzyszenia Ekologiczno-Kulturalnego, Polskiej Izby Produktu Regionalnego i Lokalnego, Forum Związków Zawodowych, Związku Powiatów Polskich, Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej, Polskiego Związku Rolników Ekologicznych, Stowarzyszenia Producentów Żywności Metodami Ekologicznymi Ekoland, Augustowsko-Podlaskiego Stowarzyszenia Eko-Rolników, Zrzeszenia Wytwórców Polskiego Rolnictwa Ekologicznego, Polskiego Klubu Ekologicznego, Polskiego Towarzystwa Rolników Ekologicznych, Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami, Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Zwierząt „Animals”, Fundacji „Zwierzęta i my”, Fundacji Międzynarodowy Ruch na Rzecz Zwierząt VIVA, Stowarzyszenia Przyjaciół Zwierząt „AMICUS”, Polskiej Ligi Ochrony Zwierząt, Fundacji PEGAZUS.

W trakcie przeprowadzonych konsultacji społecznych stwierdzono wyraźny podział na zwolenników i przeciwników stosowania pasz genetycznie zmodyfikowanych w żywieniu zwierząt.

Za uchyceniem art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy o paszach z dniem 12 sierpnia 2008 r. wypowiedziały się m.in. następujące organizacje: Krajowa Izba Producentów Drobiu i Pasz, Izba Gospodarcza Handlowców, Przetwórców Zbóż i Producentów Pasz, Polskie Zrzeszenie Producentów Bydła

Mięsnego. Ponadto oprócz organizacji wymienionych w uzasadnieniu do projektu ustawy zniesienie zakazu popierają: Konspol Holding, Polski Związek Zrzeszeń Hodowców i Producentów Drobiu, Wielkopolski Związek Hodowców Trzody Chlewnej, Indykpol S.A., Koalicja na Rzecz Nowoczesnego Rolnictwa, Zamojskie Towarzystwo Rolnicze oraz indywidualni hodowcy drobiu i trzody chlewnej (wpłynęło łącznie ok. 300 wniosków).

Za wprowadzeniem zakazu stosowania pasz genetycznie zmodyfikowanych w żywieniu zwierząt od dnia 12 sierpnia 2008 r. i niezmienniem ustawy o paszach wypowiedziały się następujące organizacje: Fundacja „Zwierzęta i my”, Instytut Spraw Obywatelskich, PPHU Osiny, Fundacja ICPPC, Koalicja „Polska wolna od GMO”, Racja Polskiej Lewicy. W tym zakresie identyczny pogląd wyraziło 27 indywidualnych hodowców.

Powszechnie wykorzystywaną formą działania zarówno przeciwników, jak i zwolenników stosowania pasz genetycznie zmodyfikowanych było adresowanie tzw. pism otwartych m.in. do: Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, wszystkich członków Rządu oraz Sejmowej i Senackiej Komisji Rolnictwa.

**URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU**

Mikołaj Dowgielewicz

Min.MD/1009/08/DP/bm-ko

Warszawa, dnia 9 maja 2008 r.

**Pan
Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów**

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy o paszach, wyrażona na podstawie art. 9 pkt 3 w związku z art. 2 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2a ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494, z późn. zm.) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej Mikołaja Dowgielewicza

Szanowny Panie Ministrze,

W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo sygn. RM-10-69-08), pozwalam sobie przedstawić poniższą opinię.

I. Przepis art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy o paszach stanowi:

„Zabrania się wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego”.

Przepis art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o paszach ustanawia karę grzywny, nakładaną na osoby wytwarzające, wprowadzające do obrotu lub stosujące w żywieniu zwierząt pasze genetycznie zmodyfikowane. Zgodnie z przepisem art. 65 ustawy o paszach, przepisy art. 15 ust. 1 pkt 4 oraz art. 53 ust. 1 pkt 5 w zakresie dotyczącym art. 15 ust. 1 pkt 4, wchodzi w życie po upływie 2 lat od dnia ogłoszenia, tj. z dniem 12 sierpnia 2008 r.

II. Zakaz zawarty w art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy o paszach jest sprzeczny z rozporządzeniem (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003 r. w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy (Dz. Urz. WE L 268

SM15-1010/08
bm

2008-05-12

z 18.10.2003, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 32, str. 432, z późn. zm.). Wskazane rozporządzenie ustanawia wspólnotową procedurę dopuszczania do obrotu pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz wyklucza możliwość ustanawiania przez Państwa Członkowskie jednostronnych i generalnych zakazów wytwarzania, obrotu i stosowania takich pasz.

- III. Przedłożony projekt utrzymuje zakaz wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych, a jedynie wydłuża – do dnia 1 stycznia 2012 r. – okres *vacatio legis* przepisów wprowadzających ten zakaz. Ponadto projektowana ustawa, jako konsekwencję wprowadzenia powyższego zakazu z dniem 1 stycznia 2012 r., skraca okres ważności zezwoleń na wprowadzenie do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej produktów GMO będących paszami genetycznie zmodyfikowanymi lub organizmami genetycznie zmodyfikowanymi przeznaczonymi do użytku paszowego do dnia 31 grudnia 2011 r.
- IV. Zakaz zawarty w art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy o paszach stał się przedmiotem zarzutów formalnych, a następnie uzasadnionej opinii Komisji Europejskiej (naruszenie nr 2006/2455). W odpowiedzi na uzasadnioną opinię, przekazaną przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi do Komisji Europejskiej w dniu 21 stycznia 2008 r. (pismo sygn. UEM-at-ad-26-073/08), złożone zostało, w imieniu Rządu Rzeczypospolitej Polskiej, zobowiązanie do uchylecia ww. zakazu w terminie do dnia 12 sierpnia 2008 r. W piśmie tym stwierdzono m.in.:

„Rząd Rzeczypospolitej Polskiej pragnie poinformować, że obecnie przygotowany jest projekt ustawy zmieniającej ustawę z dnia 22 lipca 2006 r. o paszach. Zmiana ta będzie polegać na uchyleniu art. 15 ust. 1 pkt 4 przedmiotowej ustawy, a więc uchyleniu zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych. Planuje się, że nowelizacja wejdzie w życie przed upływem *vacatio legis* przedmiotowego zakazu, to jest przed 12 sierpnia 2008 r., w związku z czym zakaz ten nie wejdzie w życie.”

Przedłożony projekt jest więc sprzeczny z zobowiązaniem, złożonym Komisji Europejskiej, w imieniu Rządu Rzeczypospolitej Polskiej, w piśmie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 stycznia 2008 r. Projekt ten utrzymuje bowiem w mocy zakaz zawarty w art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy o paszach, a jedynie zmienia termin wejścia w życie tego zakazu. Pragnę zauważyć, że Rada Ministrów nie podjęła żadnej decyzji, która mogłaby uzasadniać zmianę wcześniej złożonego zobowiązania.

V. W uzasadnieniu projektu wskazano na grożące Polsce sankcje finansowe z powodu wprowadzenia przepisów sprzecznych z prawem wspólnotowym. W tym kontekście pragnę podkreślić, że proponowane wydłużenie okresu *vacatio legis* nie usuwa stwierdzonej niezgodności i nie zapobiegnie kontynuowaniu postępowania przeciwko Polsce przed Trybunałem Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich. Przesłanką wszczęcia postępowania w trybie art. 226 Traktatu WE jest bowiem wyłącznie naruszenie zobowiązania traktatowego i możliwość przypisania tego naruszenia Państwu Członkowskiemu. W niniejszej sprawie nie ma zaś wątpliwości zarówno co do samego naruszenia (uchwalenie i publikacja ustawy zawierającej zakaz sprzeczny z rozporządzeniem (WE) nr 1829/2003), jak i co do możliwości przypisania tego naruszenia władzom polskim. Nie ma natomiast znaczenia, że skutek naruszenia jeszcze nie nastąpił i zaktualizuje się dopiero po upływie okresu *vacatio legis*. Z punktu widzenia odpowiedzialności Państwa Członkowskiego sam negatywny skutek nie jest przesłanką odpowiedzialności, gdyż przesłanką taką jest sam fakt naruszenia prawa wspólnotowego.

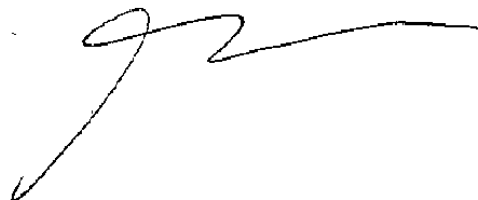
Powyższe stanowisko znajduje potwierdzenie w wielu wyrokach Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich. Na przykład w wyroku w sprawie C-392/96, *Komisja p. Irlandii*, Trybunał stwierdził: „W celu wykazania, że wdrożenie [aktu wspólnotowego] jest niewystarczające lub niewłaściwe, nie jest konieczne ustalenie rzeczywistych skutków ustawodawstwa krajowego wdrażającego prawo wspólnotowe. Samo brzmienie tego ustawodawstwa przesądza o niedostatkach lub nieprawidłowościach. Nic nie stoi na przeszkodzie, aby Komisja Europejska wykazała takie niedostatki lub nieprawidłowości, nie czekając do chwili, aż zastosowanie ustawodawstwa krajowego wywoła szkodliwe skutki.” (pkt 60-61 tego wyroku).

VI. Podsumowując powyższe uwagi pragnę podkreślić, że rozwiązanie proponowane w przedłożonym projekcie nie zapewnia zgodności ustawy o paszach z prawem wspólnotowym, nie zapobiega postępowaniu przeciwko Polsce przed Trybunałem Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich i niekorzystnym wyrokom tego Trybunału, który może zapaść jeszcze przed planowanym upływem okresu *vacatio legis*, nie zapobiega wreszcie nałożeniu na Polskę kar finansowych z tytułu naruszenia zobowiązań wynikających z członkostwa w Unii Europejskiej.

W związku z powyższym uprzejmie informuję, że przedłożony projekt ustawy o zmianie ustawy o paszach jest niezgodny z prawem Unii Europejskiej. Stwierdzam równocześnie, że jedynym rozwiązaniem zgodnym z prawem Unii Europejskiej, a nawet koniecznym dla

zapewnienia tej zgodności, jest całkowite uchylenie zakazu wytwarzania, wprowadzania do obrotu i stosowania w żywieniu zwierząt pasz genetycznie zmodyfikowanych, zawartego w art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy o paszach.

Z poważaniem,

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized, cursive 'J' followed by a horizontal line that tapers to the right.

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Marek Sawicki
Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi